

Find rodmorfemet

21	v	e	n	t					
1	s	l	u	t					
5			h	ø	r				
6	s	v	a	r					
16		g	r	a	v				
2	k	e	d						
10		b	u	d					
15			l	y	s				
4		k	æ	r					
3		a	r	b	e	j	d		
11	s	m	i	t					
13		t	r	o					
14		k	o	m					
17	s	v	ø	m					
8			r	o					
9		s	k	r	i	v			
18				f	r	i			
7			l	e	d				
20	g	l	e	m					
19			v	e	n				
12			g	r	i	b			

Løsning: nu har du lært om morfemer

1

Ubeslutsomhed

2

kedsomhed

3

arbejdsom

4

ukærlig

5

tilhørt

uforsvarlig

6

anledning

7

beroligelse

8

afskrivning

9

budskab

10

©Huskenøgler

11

smitsomt

12

angriber

13

mistro

14

omkomme

15

belyse

©Huskenøgler

16

begravelse

17

svømning

18

ufrihed

19

uvenskab

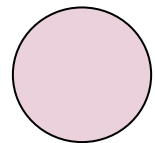
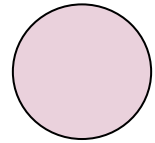
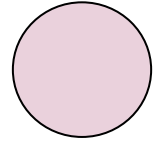
20

glemsel

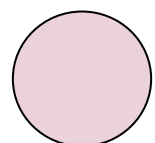
©Huskenøgler

21

forventning

©Huskenøgler

Find rod morfemet - svar 22-41

22	□	□	□	■			
37		□	□	■			
30		□	□	■			
36				■	□	□	□
24	□	□	□	■			
31			□	■			
38			□	■	□		
33	□	□	□	■			
25	□	□	□	■			
32	□	□	□	■	□		
39			□	■	□		
23	□	□	□	■	□		
29				■	□	□	
40	□	□	□	■	□		
26			□	■	□	□	
41			□	■	□		
28	□	□	□	■			
34				■	□	□	□
35				■	□		
27		□	□	■	□	□	□

Løsning:

Find rodmorfemer svar 22-41

22	b	r	u	g			
37		t	r	o			
30		r	i	d			
36			t	æ	n	k	
24	r	i	g				
31		g	å				
38		d	e	l			
33	s	æ	t				
25	t	y	d				
32	b	r	u	g			
39		l	e	d			
23	b	a	r	n			
29			s	y	n		
40	s	l	u	t			
26		s	p	a	r		
41		l	e	d			
28	k	ø	r				
34			s	l	i	p	
35			e	n			
27		h	j	æ	l	p	

Løsning: godt gået du er super sej

41

indledning

22

ubrugelig

23

barndom

24

rigdom

©Huskenøgler

25

ubetydelig

26

sparsom

27

ubehjælpelig

28

tilkørsel

29

usynlige

30

ridning

©Huskenøgler

31

indgå

32

misbruge

33

besættelse

34

undslippe

35

ensomt

©Huskenøgler

mistænkelig

36

utroskab

37

omdele

38

©Huskenøgler

anledninger

39

beslutning

40

Forstavelsesmorfemer

Forstavelsesmorfemer

kan man sætte foran ord, og det skifter derved ikke ordklasse:

fx. af-, an-, be-, ind-, mis-, om-, op-, på-, til-, u-, ud-, -for-und,

fx.

u+tro = utro

(betyder nu det modsatte af at være tro)

Rodmorfemer

Rodmorfemer

har en betydning i sig selv. Der kan være flere *rod*morfemer i et ord:

fx.

kaffe + bar

skole + taske

Afledningsmorfemer

Afledningsmorfemer

kan man sætte efter ord, og ordet ændrer ofte ordklasse:

fx. -dom, -else, -hed, -ig, -inde, -ing, -lig, -ning, -skab, -som, -sel

fx.

tryg+hed

Bøjningsmorfemer og Bindebogstaver

Bøjningsmorfemer

viser, hvordan ordet er bøjet alt efter ordklassen. De fortæller noget om antal, bekendthed, tid, grad eller køn:

fx. *skole+lærer+en*

Bindebogstaver (s.e.n)

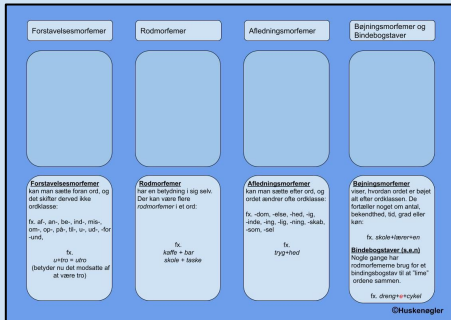
Nogle gange har rod-morfemerne brug for et bindingsbogstav til at "lime" ordene sammen.

fx. *dreng+e+cykel*

Morfemspillet består af 2 spil.

Materialt:

- Spilleplade, som passer til begge spil, udskrives i A3

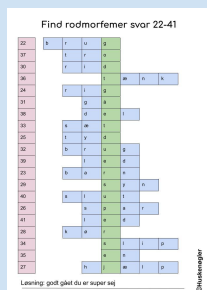
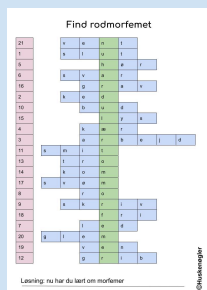
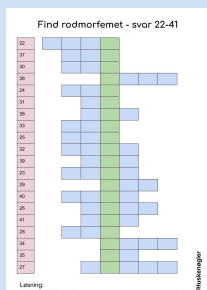
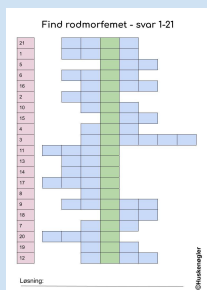
- Brikker, som kopieres på almindeligt A4 papir, da eleverne skal klippe i dem. Spil 1 har 21 ordkort og er nummereret fra 1-21.

- Spil 2 har 19 ordkort og er nummereret fra 22-41.

- 2 forskellige Svarark til eleverne og 2 lærerark med løsninger

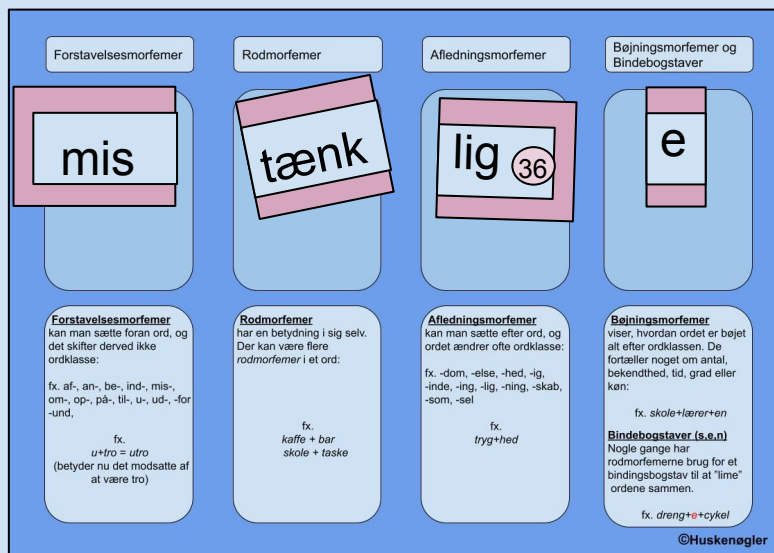

Spilleregler til Morfemspillet

Eleverne er sammen 2 og 2, og hver gruppe får udleveret 1 spilleplade og et sæt ordkort til enten spil 1 (grønne brikker fra 1-21) eller spil 2 (rosa brikker fra 22-41) + matchende svarark.

- Eleverne skiftes til at trække et ordkort og skiftes til at notere svaret (rod morfemet) på svararket.
- Den elev, som trækker ordkortet har en saks. Mens eleven forklarer for makkeren, hvilke forskellige morfemer, som ordet består af, klipper eleven morfemet af og lægger dem, de korrekte steder på spillepladen.

Fx. Eleven trækker ordet "mistænkelig". Eleven klipper "mis" af og forklarer makkeren, at det er et forstavellesmorfem og lægger det på forstavellesfeltet på spillepladen. Derefter klipper eleven "lig" af, forklarer og lægger stavelsen på "afledningsmorfemer" på spillepladen. Bogstavet "e" klippes ligeledes af og lægges på sidste felt på pladen "Bøjningsmorfemer og bindebogstaver", da det er et bindebogstav. Til sidst lægges rod morfemet "tænk" på matchende felt på spillepladen og makkeren noterer svaret "tænk" på svararket ud for tallet 36, da ordkortet har nummeret 36.

- Når gruppen sammen har fundet alle rod morfemer, finder de løsningen i lodrette grønne felt på svararket.

God fornøjelse